

Från Meit Fohlin, Regionstyrelsens ordförande

Jag har fått frågor av Anna Hrdlicka, Liberalerna, och har nedan sammanställt frågor och svar:

1. Vilket är det egentliga behovet för Gotlandshem att ha en egen markreserv?

Gotlandshem har i uppdrag att tillhandahålla bostäder på Gotland i enlighet med ägarens önskemål, vilket regleras primärt genom Region Gotlands ägardirektiv till bolaget.

Utifrån att ägaren pekar på behovet av bostäder och har en förväntan att Gotlandshem ska producera nya bostäder i en jämt takt krävs förutsägbarhet och planeringsmöjligheter utifrån de tilltänkta områdena produktionerna ska genomföras i. Ett exempel är Visborgsområdet som Gotlandshem har väntat på under lång tid och som var en del av Gotlandshems långsiktiga plan för att hantera bostadsbehovet på Gotland.

2. Borde Gotlandshem i första hand söka direktanvisning från Region Gotland när de avser att bygga och inte binda kapital i egen mark?

I första hand finns vinster med det även om det finns syften också att se på annan mark. Andra aktörer kan besitta mark som är intressant för Gotlandshem ur ett förvaltningsperspektiv, dels geografiskt, dels utifrån användningsområde. Detta går också i linje med det uppdrag som ägaren definierat i ägardirektivet: "Att vara en aktiv aktör på marknaden i syfte att förvärva byggbar mark (även av andra markägare än Region Gotland) samt verka för att förtäta i det befintliga beståndet."

Gotlandshem ska följa aktiebolagslagen och allbolagen vilket bland annat innebär att bolaget ska agera affärsmässigt samtidigt som det finns begränsningar i kommunallagen och konkurrenslagen som ska beaktas. Att ha en markreserv ger den planeringshorisont och ekonomiska stabilitet som krävs för att kunna agera långsiktigt, affärsmässigt och enligt regelverk.

3. Bör Gotlandshem, enligt dig, ägna sig åt verksamhet som återvinning och trädodling när det finns både privata och kommunala aktörer som gör just sådant?

Det finns anledning att bredda verksamheten givet det breda och långsiktiga uppdrag bolaget har. Cirka 12% av alla gotlänningar bor idag hos Gotlandshem (SCB, 2023). Det innebär att Gotlandshem är en viktig aktör i det gotländska samhället, en aktör vars värdekedja sträcker sig från produktion av byggmaterial till individer som bor och verkar i kvarteren till hantering av restprodukter från områden och verksamhet i övrigt.

Gotlandshemkoncernen arbetar för att uppnå målen i såväl Region Gotlands regionala utvecklingsplan (RUS) som nationella och europeiska målsättningar kopplat till hållbarhet. I och med den nya koncernstrukturen öppnas möjligheter till nya affärsområden upp, där det i vissa fall behövs mark eller lokaler, som nödvändigtvis inte är bostäder. Genom sådana förvärv kan bolagets arbete med ekonomisk hållbarhet stärkas samtidigt som det gynnar samhället i stort genom till exempel minskad klimatpåverkan. Det aktuella exemplet vid Stora Hästnäs är en del i att kunna hantera avfall och återvinningsbara produkter för vidareförsäljning eller återbruk. Fastigheten är en industrifastighet. Gotlandshem vill samtidigt utforska möjligheten att kombinera detta med produktion av "grön el" och göra en sådan anläggning så självförsörjande av energi som möjligt. Det innebär samtidigt att uppställnings- och förvaringsytor som bolaget i dagsläget hyr kan avvecklas.

Det ser jag som framsynt och positivt givet helheten. Med hänsyn till kostnadsutvecklingen i samhället, i relation till den begränsade hyresökningen, behöver Gotlandshem utveckla affärsidéer och kostnadsbesparingar för att möta dagens, och framtidens, utmaningar. En central fråga bolaget har för ögonen i detta, kopplat till markköp som inte avser bostäder, är frågeställningen " Varför betala för något som andra får betalt för?"